

אחר בכתובים כי אם הכתובים זכור ושמור ולרעתי שקר ענה פי המבקר כי אין לו על זה ראיות נאמנות כי אם סברה בעלמא הנשען על קנה רצון. והאמת הוא כי כל החמשה חומשי תורה מבראשית עד לעיני כל ישראל היא תורה אחת הנתנה לנו מסיני ומסורה לנו בקבלה כאשר אמרו חז"ל בפרקים משה קבל תורה מסיני וכו', והנביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה ועזרא הספר היה אחד מכנסת הגדולה והוא מסר לנו תורת משה כאשר היא אתנו עד היום הזה, ומימות עזרא הספר רוח חדש התחיל לפעום בלב עם ישראל ורוח נכון נתחדש בקרבם, והוא משום שלפנים הנביאים בכל דור ודור היו מוכיחים את בני ישראל על מעשיהם הרעים ותמיד היו אומרים להם כי רע הוא מעשיהם התועבות בעיני ה' וגם התרו אותם כי יחרה אף ה' בהם ויענש אותם כדרך אבות האומרים לבניהם הקטנים שלא יעשה הדבר כי רע הוא, וכי יקצה עליו אם לא ישמע בקולו. אבל הנביאים לא למדו את בני ישראל להבין ולדעת מדוע הדבר אשר הם עושים הוא רע בעיני ה'. והטעם מדוע לא יעשו כן, ובני ישראל היו בעיניהם כילדים קטנים חסרי דעת לכן לא שמעו לקולם והיו מלעיגים במלאכי אלהים ובוזים דבריהם ומתעתים בנביאים. אבל משבא עזרא ועמד על הבימה ודרש לכל העם אנשים ונשים ומבינים את העם בספר כתורת האלהים מפורש ושום שכל, ופירש מצודת דוד ז"ל נתנו לבם להשכיל אמיתת הענין והשכילו להבין במקרא, אז השכילו בני ישראל לדעת את ה' ואת דרכיו הטובים הכתובים בספר תורת משה. ואמרו חז"ל שמות המלאכים עלו עם הגולה מכבל, אך כאשר באו אל הארץ ועזרא דרש אליהם מפורש ושום שכל אז השכילו בני ישראל לדעת ולהבין ששמות המלאכים הם תוארי הפעולות של הקדוש ברוך הוא כמו כתריאל מיכאל גבריאל וכו' כידוע לחכמי האמת ולא ראוי לעברם כי אם לעבוד את ה' אלהים אחד, ומעת שעמדו כנסת הגדולה בכל דור ודור עמדו אנשים חכמים גדולים ויסדו ישיבות ובתי מדרשים להורות לעם ישראל דרכי התורה מפורש ושום שכל ויעשו בני ישראל את הישר בעיני ה' וידבקו בה' אלהי ישראל ואז נתפרסם אמונת אלוה בין עמי הארץ. וכידוע שגרי אריות האמינו בה', וכמדומה שלא כל בני ישראל הסכימו לפירוש התורה מעזרא הספר, ועוד מתחילת בית שני נחלקו בני ישראל לכיתות ובימי שמעון הצדיק נבנה בית מקדש בהר גריזים על ידי סנבלט החורני ובני יהושע כהן גדול, ויהי חצי העם אחר שמעון הצדיק ואנטיגנוס תלמידו, וחצי העם אחר סנבלט החורני וחתניו ומנשה בן יהושע בן יהוצדק היה כהן גדול. וצדוק ובייתוס תלמידי אנטיגנוס היו להם לראש. ואחר כך חוניו בן שמעון הצדיק בנה בית מקדש באלכסנדריא של מצרים, והיו בני ישראל לשני כתות לפרושים וצדוקים ואחר כך נתהוו בתוך בני ישראל כתות חדשות בשם אסיים וגזירים. והלכו בין העמים לקרא בשם ה' ונתפרסם חכמת ישראל בין הגוים, ועוד בימים הקדמונים חכמי אוכות העולם למדו תורה מבני ישראל, (ראה תורת העולה חלק א' פרק י"א. ושלשלת הקבלה ק"א).

אפלטון קבל החכמה מן הנביאים, סאקראטוס קבל מאחיתפל ומאסף הקרחי. וכתב שלשלת הקבלה שמצא כתוב בספר שחבר נתנאל בן כספיי, שאמר אפלטון "אני הייתי עם ירמיה במצרים ובתחלה הייתי לועג על דבריו ולבסוף ראיתי כי דבריו דברי אלהם חיים ושהוא חכם ונביא, יש אומרים שאפלטון מצד האם היה מזרע פילון הפילוסוף, אריסטו כתב שדבר עם שמעון הצדיק על חכמת אלהות והשתומם מאד ממעלת חכמת שמעון, ובאיזה פרטים אומר וזה ממה שהשיבני השמעוני, ורבי יוסף שם טוב בהקדמת סדר המדות כתב שראה במצרים ספר כתוב בו איך שאריסטו בסוף ימיו הודה על כל הנמצא כתוב בתורת משה ונעשה גר צדק. וכן כתב מגן אברהם להכם פריצולי. ובספר התפוח כתוב, כי אף שאריסטו היה מאמין בקדמות על כל זה השתדל בכל כחו לבטל הדעות הכוזבות ביתר העקרים, ויש אומרים שהוא היה יהודי מלידה ובטן, וכן כתוב בספר דרך אמונה חלק ב' שער ג' מצאתי בשם חכם מופלג מפילוסופי יונים האומר פעם אחת נכנסתי להתוכח עם חכם מחכמי ישראל והתחלנו לדבר בחכמת הטבע, ולא היה בעיני הרבה, ואחר כך נכנסנו בחכמת האלהות והעלני אל אשר לא הייתי יכול לסבור ולהבין עד אשר התפללתי לאל שיתן לי שכל להבינו. ואני המחבר מאמין שזה היה אריסטו.

ובספר אחד אשר חבר הנוצרי איבסביאו כתוב. ראוי שתדע כי רוב חכמות הפילוסופים באו אלינו מאריסטו החכם אשר הוא היה איש יהודי מזרע ישראל ירושלמי מבני קוליה משבט בנימין בא לשמועתינו מהאיים הרחוקים אשר באסיאה וירד מההרים אלינו וישב עמנו ימים רבים, פילוסופיא הוליד לנו ויותר הרבה כיאד הניח לנו ולמדנו מפיו ממה שלמד הוא ממנו, ושביילי אמונה כתב כאשר אלכסנדר הלך ירושלימה השליט לאריסטו רבו על ספרי שלמה והעתיק משם הפילוסופיא וקראה על שמו, וק' שרד בספרו הפלת ההפלה כתב שהחכמות היו נמצאות בישראל, והיה בעיר אלקהרה ספר אחד מאריסטו שחבר בסוף ימיו, וחזר מכל מה שכתב בתחלה בין בענין ההשגחה, בין בהשארית הנפש. ובין חידוש העולם. והיה אומר בכל דבר מאלו ובכמה דברים טבעים. והחזירני השמעוני מזאת הסברה במופת ומענות כך וכך, וכתב לאלכסנדר תלמידו ברוך אלהים פוקח עורים כורה חטאים בדרך. ישתבח שבת הראוי לו אשר גמלני ברחמיו וברוב חסדיו והוציאני מן הסכלות הגמורה אשר הייתי בה כל ימי חיי, עד שבסוף ימי נתוכחתי עם חכם מחכמי ישראל והראני את ידו החזקה בתורה מורשה להם מסיני והמשיך לבי בדברי תורה, בהראותו לי אותות ומופתים בשמות הקדושים ונגלים לחוש. ואני בער בלתי יודע כי דוב הדברים הם למעלה מן השכל, וכאשר ראיתי זה נתתי לבי להתבונן בכל כחי בדת יהודים והנה כולה מיוסדת על אבנים שלמות. והכוזרי כתב כי חכמת הפילוסופים הועתקו שרשיהם וכלליהם מהיהודים אל הכשדים ואחר כך לפרס ומדי ואחר כך ליוון ורומי ובאורך הזמן לא הוזכרו

שנעתקו מהעברים זולתי מן היונים והרומיים. והמורה ז"ל חלק א' פרק ע"א כתב החכמות היו בראשונה בישראל אך בשלום האומות עלינו באו לידם ואנחנו בלמדנו דבר מהם נראה היות ראשיתו מאתם ותהי להפך. וביוחסין מאמר ה' זמן ו'. כתב שבטלמיאוס השני הוא תלמי המלך נפלא בעיניו גדולות תהילות תורתנו הקדושה ושאל לקרובים אליו מה זה שלא נמצאת התורה הזאת מועתקת מזמן ואיך היונים לא עשו חשבון מתורה כזאת ודת מהודרת. והשיבו לו כי מפחדם לנגוע בדת האמת היה זה. ממעשה שהיה כי הנה תיאודיקטא המשורר רצה לחבר פסוק אחד עם שיריו ונסתמו עיניו עד שהכיר חטאו ונשבע שלא יגע עוד בתורת האמת וחזרה אליו ראותו וחזותו. וגם תיאופומפא יצא מדעתו על שרצה להעתיק דברים מן התורה ולשומם בתוך קונטרסו. ועל ידי חלום גלו לו שיציאתו מדעתו היה לסבת רום לבבו וזרנו לגשת אל הקודש וחלה פני אל לבל ישוב עוד לכסלה ונתרפא, וישלח המלך מנחה להיכל ה' בירושלים ולא לעזר כהן גדול ולכל אחד מהזקנים ובקש ממנו לשלוח לו תורת משה עם ע"ב זקנים מתרגמין אותה מלשון יהודית ללשון יוני, ואלעזר כהן גדול שלח ע"ב זקנים חכמים ונבונים עם התורה אל תלמי המלך למצרים והעתקו את התורה ללשון יוני, וראיתי בסדר הדורות שכתב שבני תלמי הג' לא הקריב זבחים לאלילים רק לאלהים בירושלים. ורבים מחכמי אומות העולם בעת ההיא התגיירו ובעבור זה קנאו עובדי אלילים המושלים בארץ תגר מלחמה נגד דת ישראל וכאשר מלך אנטיוכוס מלך יון גזר על בני ישראל להפר דתם, אבל בני ישראל דבקו בה' ובתורתו ורבים מהם מתו על קדושת השם ואז קם מתתיהו החשמונאי ובניו ויושיעו את בני ישראל, וכל העת אשר מלכו החשמונאים ואחר כך הורדוס ובניו נתרבו חכמי ישראל יותר ויותר ואור התורה נתפשטה בין אומות העולם וכל עם האדומיים התגיירו אז ורבים מחכמי הגוים התגיירו כידוע שמעיה ואבטליון גרי צדק היו ואמרו חז"ל מונבו ובוויטוס התגיירו ואמם הילנא המלכה גיורת היתה. אבל לדעתי בעת ההיא עדיין לא נתפשטה התורה בין המון העם ומצינו שגם בין בני חכמים גדולים היו עמי ארצים כעין שספרו לנו בפרקי דרבי אליעזר שרבי אליעזר בן הורקנוס כשהיה בן כ"ח שנים עדיין לא למד והיה עם הארץ, וכמו כן היה רבי עקיבא, אבל אחר חורבן בית שני נתפשטה התורה יותר ואמרו חז"ל שתלמידיו רבי עקיבא היו כ"ד אלף.

מאמר כ"ט התפשטות התורה בעולם

וסמוך לחורבן בית שני כת חדשה נתהווה בישראל ויהושע הנוצרי בראשם ותלמידיו הלכו בין העמים לקרא בשם ה' אבל לא בתורת ה' ומתחילה מלכות רומי גזר עליהם להשמידם אבל במשך הזמן עזבו הרומים לעבוד את האלילים וקבלו אמונת הנוצרי. ואחר חורבן בית שני כאשר הלכו בני ישראל בגולה בכל תפוצות הארץ באזיא אפריקא ואירופה בין כל עמי הארץ, בכל מקום שבאו בנו בתי